

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2013, čj. 26657/13/5000-14402-809436, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 2. 12. 2014, čj. 59 Af 24/2014 – 85,

t a k t o :

- I. Žádost žalobce o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- III. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Rozhodnutím ze dne 29. 4. 2013, čj. 715641/13/2607-05702-603498, Finanční úřad pro Liberecký kraj, Územní pracoviště v Semilech, zamítl odvolání žalobce podle § 113 odst. 1 písm. c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, a zastavil řízení o odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení ze dne 5. 3. 2013, čj. 277821/13/2607-05702-603498.

2. Žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí ze dne 29. 4. 2013 rozhodnutím ze dne 4. 11. 2013, čj. 26657/13/5000-14402-809436.

II.

3. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně. Usnesením ze dne 13. 2. 2014, čj. 30 Af 6/2014 - 11, Krajský soud v Brně postoupil věc k vyřízení Krajskému soudu v Ústí nad Labem.

4. Usneseními ze dne 16. 4. 2014, čj. 59 Af 24/2014 - 21 a čj. 59 Af 24/2014 - 22, Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud“), vyzval žalobce k zaplacení soudních poplatků za žalobu a za návrh na přiznání odkladného účinku žaloby. Podáním ze dne 2. 5. 2014 žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o žalobě. Usnesením ze dne 23. 6. 2014, čj. 59 Af 24/2014 - 33, krajský soud uložil žalobci, aby doplnil žádost o vyplnění a potvrzení formulář o svých majetkových poměrech, a uvedení konkrétních důvodů, proč je třeba k ochraně jeho práv ustanovení zástupce. V podání ze dne 14. 7. 2014 žalobce uvedl, že z důvodu nepříznivého zdravotního stavu jeho i manželky a v zájmu procesní ekonomie odkazuje na obsah podání ze dne 12. 5. 2014 k čj. 59 Af 29/2013 - 28, vyplněný formulář o majetkových poměrech a jeho přílohy.

5. Usnesením ze dne 15. 8. 2014, čj. 59 Af 24/2014 - 52, krajský soud nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků a zamítl žádost o ustanovení zástupce. Žalobce napadl usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost rozsudkem ze dne 30. 9. 2014, čj. 8 As 141/2014 - 23.

6. Krajský soud vydal dne 4. 11. 2014, pod čj. 59 Af 24/2014 - 69, výzvu žalobci k zaplacení soudního poplatku ve výši 3000 Kč. Podáním ze dne 24. 11. 2014 žalobce znovu požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce.

7. Usnesením ze dne 2. 12. 2014, čj. 59 Af 24/2014 - 85, krajský soud zastavil řízení o žalobě z důvodu nezaplacení soudního poplatku. Usnesení krajského soudu je, stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, dostupné na www.nssoud.cz a soud na ně pro stručnost odkazuje.

III.

8. Žalobce (stěžovatel) brojil proti posledně uvedenému usnesení krajského soudu kasační stížností.

9. Stěžovatel měl za to, že žádost o osvobození od soudních poplatků byla důvodná, ale krajský soud se s ní vypořádal nedostatečně a rozhodl na základě domněnek a uměle konstruovaného skutkového a právního stavu, ke kterému se stěžovatel neměl možnost vyjádřit. Stěžovatel dále požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce v řízení o kasační stížnosti.

IV.

10. Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

11. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

12. Kasační stížnost není důvodná.

13. Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval žádostmi stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost směřuje proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti. Trvání na těchto povinnostech by znamenalo řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, čj. 6 Azs 27/2004 – 41, nebo ze dne 24. 10. 2007, čj. 1 Afs 65/2007 – 36).

14. Přestože zastoupení advokátem není v tomto případě podmínkou řízení, Nejvyšší správní soud byl povinen zabývat se žádostí o ustanovení zástupce a hodnotit potřebu zastoupení stěžovatele v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu navrhnout, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Účastníku řízení lze ustanovit zástupce pouze za kumulativního splnění obou podmínek citovaného ustanovení. Z výše uvedených důvodů se soud nezabýval splněním první podmínky, hodnotil však, zda je ustanovení zástupce nezbytné k ochraně práv stěžovatele. Dospěl k závěru, že tato podmínka nebyla v řešené věci naplněna. Kasační stížnost má v rámci daných možností předepsané náležitosti a lze z ní seznat, z jakého důvodu stěžovatel považuje napadené usnesení za nezákonné a čeho se domáhá. Předmětem posouzení je nadto otázka, zda stěžovatel v řízení před krajským soudem prokázal naplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků. Z podstaty věci se jedná o nikoliv složitou, právně přehlednou otázku týkající se osobních a majetkových poměrů stěžovatele. Nejvyšší správní soud tedy dovodil, že v daném řízení není třeba ustanovit stěžovateli zástupce k ochraně jeho práv, proto zamítl žádost o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

15. Kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí o zastavení řízení, proto pro stěžovatele přichází v úvahu pouze důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004 – 98).

16. Žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků byla v řízení před krajským soudem již jednou zamítnuta usnesením ze dne 15. 8. 2014, čj. 59 Af 24/2014 – 52. Zákonnost tohoto rozhodnutí byla potvrzena rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2014, čj. 8 As 141/2014 – 23. Po rozhodnutí kasačního soudu krajský soud vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku, ale ten reagoval novou žádostí o osvobození.

17. Zákon o soudních poplatcích v zásadě neumožňuje účastníkovi řízení, aby v rámci jednoho řízení opakovaně žádal o osvobození od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře připustil, že mohou existovat výjimečné okolnosti, za kterých je taková žádost přípustná. Bude tomu tak zejména tehdy, pokud žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, např. došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení (viz např. rozsudky ze dne 17. 6. 2008, čj. 4 Ans 5/2008 – 65, ze dne 5. 8. 2009, čj. 4 As 12/2009 – 119, nebo ze dne 28. 7. 2011, čj. 8 As 65/2010 – 106). V podání ze dne 24. 1. 2014 stěžovatel uvedl, že žádá o osvobození od soudních poplatků „na základě nového skutkového i právního stavu“. Dále však pouze upozornil na „překážku trvalejší povahy, která ho ohrožuje na životě a která mu bránila a brání v řádném jednání a výkonu jeho práv a povinností“, na niž poukazoval již ve své dřívější žádosti. Prohlásil, že skutečnost, že objektivně nebyl schopen soudní poplatek uhradit, prokáže v řízení o kasační stížnosti, případně v řízení o ústavní stížnosti či stížnosti k Evropskému soudu pro lidská práva.

18. Je na žadateli o osvobození od soudních poplatků, aby ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. doložil nedostatek prostředků. Soud zde nepostupuje z úřední povinnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, čj. 7 Azs 343/2004 – 50). Obdobně bylo na stěžovateli, aby prokázal změnu poměrů, která by odůvodňovala opakované rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel však relevantní změnu poměrů nedoložil a ve svém podání uvedl, že nedostatek prostředků prokáže až v jiném řízení. Za těchto okolností krajský soud nebyl povinen o žádosti o osvobození od soudních poplatků znovu rozhodovat. Po marném uplynutí lhůty stanovené k zaplacení soudního poplatku, krajskému soudu nezbylo, než v souladu s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, řízení zastavit.

19. Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení krajského soudu nezákonným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

20. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud rozhodl ve věci samé bez zbytečného odkladu, nerozhodoval již samostatně o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

21. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 22. ledna 2015

JUDr. Jan Passer

předseda senátu